

Jaarverslag 2019

5 Mei Comité Alkmaar

Het 5 Mei Comité Alkmaar stimuleert de eigentijdse beleving van de democratische verworvenheden en vestigt de aandacht op het feit dat vrijheid niet vanzelfsprekend is. Het Comité doet dat door het organiseren van een jaarlijks festival op 5 mei en het exploiteren van een website. (Uit: Statuten Stichting 5 Mei Comité Alkmaar)

Voor de 24ste keer een feest om vrijheid te vieren

Op 5 mei 2019 organiseerde Stichting 5 Mei Comité Alkmaar (5MC) haar 24e Bevrijdingsfestival. Vele duizenden bezoekers kwamen in een af en toe natte en koude Alkmaarderhout samen om onze vrijheid te vieren. Zeer waarschijnlijk heeft iedereen tijdens het festival nagedacht over het feit dat vrijheid elders in de wereld nog ver weg is.

Het overgrote deel van de bezoekers was inmiddels gewend aan het feit, dat het festivalterrein omhekt was en dat bij de ingang op meegebracht eten en drinken werd gecontroleerd. De nare, negatieve en onterechte reacties daarover op onze social mediakanalen in 2018, bleven dit jaar achterwege. Slechts een paar verlangden nog terug naar de kleedjes op het gras. De meesten begrepen, dat dat bij een vol festivalterrein ongewenste onveilige situaties oplevert.

Bevrijdingsfestival Alkmaar doet het goed vergeleken met andere festivals. Logisch dat gerenommeerde bands zich uit zichzelf aanbieden. Al jaren staan we als enige 'particuliere' festival tussen de ruimhartig gefinancierde Nationale Bevrijdingsfestivals in de Entertainment Business Gids, een vette paperback met alle festivals in Nederland.

Ook in de uitgave van 2019 liet een foto zien, dat Alkmaarders de vrijheid vieren zoals het hoort: met z'n allen. Deze mooie promotie voor de stad schrijven we graag op ons conto.

Vergroening: Herbruikbare bekertjes in bruikleen

Voor het tweede jaar werden dranken geschonken in herbruikbare bekertjes die bezoekers in bruikleen kregen en bij de bars konden hervullen. De investering van EUR 8.000 scheelde een gigantische berg plastic, ook bij toekomstige festivals. Een absoluut verantwoorde, groene uitgave.

In online communicatie, op festivalposters en op de bekertjes zelf staat duidelijk gemeld, dat de gratis en statiegeldloze bij het verlaten van festivalterrein moesten worden ingeleverd.

Geholpen door kinderen die bekertjes tegen een kleinigheid (petje, keycord of zonnebril) ophaalden, werd het verlies van bekertjes en ook de berg rommel die duizenden bezoekers achterlieten tot een minimum beperkt.

Het Noord-Hollands Dagblad plaatste een artikel met twee foto's die de enorme afname van de hoeveelheid afval na afloop van de festivals van 2018 en 2019 laten zien.

Een volgende gewenste stap in vergroening is het realiseren van een vaste stroomaansluiting, die de fijnstof sproeiende en lawaaige aggregaten overbodig maken. De voordelen zijn evident: behalve eventuele kostenbesparing voorkomt het o.a. overlast voor buurtbewoners (vooral Kennemerstraatweg) die vooral 's nachts hinder van motorgebrom ondervinden, beperking van stank en fijnstof en minder ruimtebeslag.

5MC heeft daarom mede namens Alkmaar Culinaire Plaza, Cultuurpark de Hout en theaterfestival Showman's fair een aanvraag voor stroomfaciliteiten, betere afvoer van afvalwater en internet gedaan. Bij het schrijven van dit jaarverslag is inmiddels bekend, dat de aanvraag een grote kans van slagen heeft.

Samenwerking

Inhoudelijke samenwerking rond vrijheid

Het 5MC verstrekte voor het derde achtereenvolgende jaar de faciliteiten voor ontmoetingen met Alkmaarse veteranen. Hun kraam tegenover het kinderfestivalterrein trok enorm veel belangstelling. Een interview vanaf het hoofdpodium zette de veteranen neer als beschermers van de vrijheid en brengers van humanitaire hulp. Festivalbezoekers luisterden geïnteresseerd naar de verhalen over hun vredesmissies en hoorden zo de boodschap die wij met het bevrijdingsfestival willen overbrengen: vrijheid is niet vanzelfsprekend, maar heeft onderhoud en steun nodig.

Informatie over de Alkmaarse Veteranen hebben we geplaatst op onze website.

De toegang tot het festivalterrein loopt over een breed pad met aan de ene kant het kinderfestival en een kleine informatiemarkt en aan de andere kant de meet & greet met de Alkmaarse veteranen. Het is een echt feestelijke entree tot het festival.

5MC is zo veel mogelijk betrokken bij activiteiten in de gemeente Alkmaar die te maken hebben met bevrijding, vrijheid en vrede. Standaard bezoekt een afvaardiging de herdenking van Zwarte Zondag (15 april) in Sint Pancras, de herdenking van de Slag bij Rustenburg (11 oktober) en de herdenking van de fusillade aan de Harddraverslaan (17 november).

In 2019 vroeg 5MC aandacht voor onze stadsgenoot Truus Wijsmuller - Meijer. Ze redde tussen 1938 en mei 1940 via kindertransporten naar Engeland ruim 10.000 kinderen van voornamelijk Joodse afkomst, die anders de dood zouden hebben gevonden in een concentratiekamp. Om dat te regelen bezocht 'Tante Truus' zelfs Adolf Eichmann. In januari 2017 stuurde 5MC mede namens het Alkmaarse 4 Mei comité en Stichting Herdenkingsstenen Joods Alkmaar een verzoek naar de gemeente Alkmaar om haar te eren door een straat naar haar te vernoemen. De wens ging in vervulling, mede door de inzet van Historische vereniging Alkmaar. Als initiatiefnemer waren wij op 27 november 2019 aanwezig bij de onthulling van de straatnaam in Overstad.

5MC steunde van harte het plan om een standbeeld voor Tante Truus op te richten. Niet alleen door berichtgeving over de benodigde sponsoring van het beeld, maar ook door tijdens de aankomst van het bevrijdingsvuur op het podium aandacht te vragen voor dit geweldige plan. Hoewel bij het schrijven van dit verslag er nog geen definitieve zekerheid is, gaat 5MC er vanuit, dat het beeld in het voorjaar van 2020 onthuld wordt.

Al begin 2019 sloot 5MC zich aan bij de regiegroep onder auspiciën van de gemeente om mee te denken over de viering (en herdenking) van 75 jaar bevrijding in de gemeente Alkmaar. De festiviteiten startten op 17 november 2019 (herdenking fusillade Harddraverslaan) en eindigen op 24 oktober 2020 (herdenking oprichting VN).

Samenwerking met Horizoncollege

In 2018 brachten rapper Lange Frans en 20 studenten van het voor het eerst *Blijf bij de les* live op de Bühne, samen met de Horizon Allstars. De song over vrijheid en respect voor elkaar paste perfect om op ons podium in première te gaan. Gesponsord door Horizoncollege. We hebben geprobeerd om de samenwerking met het Horizoncollege voort te zetten. Dat kan financiële, organisatorische en sociaal maatschappelijke voordelen voor beide partijen opleveren. Winst is ook dat de studenten meer te weten komen over de noodzaak om aandacht aan vrijheid te geven en 5MC een jonger publiek gaat aanspreken.

In 2019 werd hoofdact Alain Clark gesponsord. Daarnaast maakten we op andere gebieden gebruik van de inzet van studenten en docenten. Gerealiseerd zijn: Herstijling van logo en aanpassen van huisstijl, bedrukken van t-shirts, een 'bedankdiner' voor onze vrijwilligers in het leer-restaurant van de school. Studenten waren op persoonlijke titel vrijwilliger.

Organisatie

Veilig festival

We kunnen de alinea over veiligheid gewoon kopiëren uit het jaarverslag 2018: “Ook dit jaar geen rottigheid. Wat schaafwonden, blaren en hoofdpijn werden professioneel door het EHBO-team van het Rode Kruis verholpen. De EHBO had een eigen plek aan de zijkant van het terrein.

De beveiligers van NHTB bleven prettig low profile ondanks de prominente rol bij de toegangscontrole. Verkeersregelaars zorgden de hele dag o.a. voor veilige oversteekplekken, hielpen bij de controle van backstage gebied en verleenden andere hand en span diensten.”

Beperkte veranderingen t.o.v. 2018

Om de wachttijden voor het kopen van munten te verkorten, zetten we dit jaar muntautomaten in. Niettemin blijven we werken met bemensde kassa's. De vrijwilligers achter de loketten zijn voor een deel 'het gezicht' van het festival, kunnen vragen van uiteenlopende aard beantwoorden en maken het kopen van kleine aantallen munten met cashgeld mogelijk.

Verbeterde logistiek van het tapsysteem in de bars zorgden voor een soepel doorstroming van de bestellingen. Wachttijden behoren vanaf 2019 tot het verleden.

De opstelling van de hekken rond het festivalterrein is deels aangepast: de hekken staan in verband met de veiligheid niet meer vlak langs het fietspad aan de Sportlaan. Aan de kant van de Kennemerstraatweg zijn de hekken uit het zicht geplaatst.

Vanaf dit jaar gebruiken we één publieksingang. De ingang aan de Sportlaan werd nauwelijks gebruikt. Het scheelt in inzet van beveiligers.

Nieuw was het gigantische gesponsorde LED-scherm naast het podium. 5MC had zo de mogelijkheid om mededelingen te doen. Bijv. informatie over het muziekprogramma en de activiteiten van het kinderfestival, huisregels, plattegrond met nooduitgangen en mededelingen als “Breng de bekera terug bij bar” of “Kind kwijt of gevonden? Naar de EHBO!”

De backstage area is verbeterd: professionelere laad- en losmogelijkheid en betere opvang- en omkleedfaciliteiten voor artiesten. De ruimte achter het podium en de hospitalityruimte voor bands en vrijwilligers in de muzieknis waren alleen toegankelijk met een polsbandje.

Muziek voor volwassenen en activiteiten voor kids

Om financiële redenen programmeerden we wederom 5 bands op 1 podium. De line-up mocht er zijn: Russkaja (internationaal), Colorwave (internationaal), Alain Clark (nationaal), The streets (nationaal) en slotact Wipneus & Pim (nationaal)

Het muziekprogramma werd traditioneel onderbroken door de aankomst van het bevrijdingsvuur dat in de nacht van 4 op 5 mei door lopers van o.a. de Alkmaarse atletiekvereniging Hylas vanuit Wageningen naar ons festivalterrein wordt gebracht. Burgemeester Bruinooge ontstak vanwege een technische storing met enige moeite samen met Leen Spaans (voorzitter Historische vereniging Alkmaar) het Bevrijdingsvuur.

Kinderen konden zwieren in een kindvriendelijke draaimolen, ravotten op een 12 meter lange stormbaan, dwalen door de Fiepbus (omgebouwde Engelse dubbeldekker), henna tattoos laten zetten of geschminkt worden.

De uitdaging blijft

Het blijft voor het vrijwillige bestuur een uitdaging om het Alkmaarse bevrijdingsfestival te realiseren. Ten eerste in financieel opzicht door stijgende kosten vanwege o.a. meer beveiligers en verkeersregelaars, meer dranghekken voor fietsenstallingen, betere sanitaire voorzieningen, toenemende kwaliteit van andere faciliteiten en fors stijgende gages voor

bands. We verwachten, dat deze stijging zich in 2020 versneld voortzet, vanwege de extra aandacht voor 75 jaar bevrijding.

Daarnaast voelt 5MC druk in organisatorisch opzicht om te voldoen aan de eisen gesteld in de vergunningen. Al jaren horen wij, dat we inmiddels hebben bewezen dat het festival goed geregeld is. Het is wrang dat er toch elk jaar regels en controles bijkomen. Zaken die goed geregeld zijn, blijken een jaar later vanwege veranderd beleid weer anders te liggen. Niettemin zijn we blij met het meedenken van ambtenaren; ook met het oog op bovenstaande.

Andere activiteiten

Onze site www.bevrijdingsfestivalalkmaar.nl geeft tienduizenden bezoekers informatie over het festival en andere relevante wetenswaardigheden en is een belangrijk kanaal voor informatie over de Dodenherdenkingen op 4 mei in Alkmaar, Sint Pancras/Oudorp, Stompetoren/De Rijp. 5MC zet Facebook (1049 likes; +18% t.o.v. 2018) en Twitter (282 volgers; + 0% t.o.v. 2018) in voor snelle berichtgeving en communicatie.

Financiën

Publiek zorgt voor onze meeste inkomsten

2019 was alweer het vijfde jaar dat onze bezoekers grotendeels het festival financieren door eten en drinken en activiteiten te betalen met bevrijdingsmunten. Dat klinkt simpeler dan het is. We moeten daar veel voor regelen. Bijvoorbeeld muntautomaten, mobiele pinautomaten, een sluitend tel- en afstortstelsel en vele vrijwilligers die een dag lang munten verkopen.

Horeca in eigen hand

Dit jaar heeft 5MC de horeca in eigen hand genomen. De horeca-ondernemer die jarenlang de (natte) horeca voor ons geregeld heeft, hebben we bedankt voor zijn jarenlange inzet. 5MC heeft nu een eigen BTW-nummer. De overgang inclusief het opzetten van de BTW-boekhouding en het doen van de aangifte omzetbelasting is soepel verlopen.

Kil weer en de bekerfinale drukt omzet fors

Hoewel het de hele dag al bewolkt en fris was, werd het weer tijdens topact Alain Clark slechter. Het publiek bleef bij dat ene regenbuitje tijdens zijn show moedig staan, maar vertrok massaal na de toegift (half 6) om op tijd thuis te zijn voor de bekerfinale die om 6 uur begon. De media berichtten over "Fris bevrijdingsfeest" (NHD 6mei19) en maakten melding van publiek dat tijdens de regen onder de luifels van de foodtrucks ging schuilen. Andere (nationale) bevrijdingsfestivals kenden hetzelfde verloop.

De omzet van met name de natte horeca bleef sterk achter bij de op grond van vorige festivals verwachte omzet. Omdat door een niet op te vangen tekort voor het bevrijdingsfestival een faillissement dreigde, zochten we contact met de gemeente Alkmaar.

We zijn zeer erkentelijk voor het akkoord dat de wethouder gaf voor het verlenen van een tekortsubsidie aan het 5 mei comité ter aanvulling op de subsidie Bevrijdingsfestival 2019. Zonder deze financiële injectie was Bevrijdingsfestival 2020 onmogelijk geweest.

We zijn positief over de gedeeltelijke financiële onafhankelijkheid, maar die heeft wel een keerzijde: Als startende ondernemer konden we tot nu toe nog geen reserves opbouwen. En dat levert een gigantisch financieel risico op.

Gemeentelijke subsidie en een garantstelling voor slechte jaren blijft nodig als structurele basis en als principiële onderstreping van het belang dat gemeente Alkmaar hecht aan de aandacht voor vrijheid op het Alkmaarse bevrijdingsfestival.

Sponsoring

De subsidie van de Gemeente Alkmaar is structureel en 5MC is daar erkentelijk voor. Stijgende kosten voor acts en organisatie zetten de begroting onder druk. 5MC blijft zoeken

naar sponsoring. Onderstaande opsomming laat zien wat samenwerking met een verscheidenheid aan partners in 2019 opleverde.

Bavaria	Sponsoring in geld en faciliteiten
(studenten) Horizoncollege	Sponsoring hoofdact, hulp bij communicatie, vrijwilligers
Bands en boekingsbureaus	Uiteenlopende kortingen
Night force	Korting op geluidsversterking
Support media	LED-scherm
Stadswerk072	Facilitaire ondersteuning
Loonbedrijf Klaver Zuid-Schermer	Rijplaten
Fotorama De Mare	Gratis drukken promotiemateriaal
Rode Kruis	EHBO-ers en faciliteiten met korting
NHTB	Gratis portofoons, korting op inzet beveiligers
Verzekeringwinkel	Financiële bijdrage
Cultuurpark De Hout	Faciliteiten
Atletiek vereniging Hylas	Organisatie bevrijdingsvuur

Aanvraag ANBI-status

Om aantrekkelijk(er) te zijn voor sponsors heeft 5MC de ANBI-status aangevraagd. Als wij een erkend goed doel zijn, zijn giften aan 5MC aftrekbaar. Daarvoor hebben we o.a. een beleidsplan en financiële overzicht, en een bevestiging dat bestuursleden geen salaris ontvangen aangeleverd. We wachten nog op antwoord van de belastingdienst.

Bestuurszaken

De organisatorische druk op het bestuur is groot. Het vinden van capabele bestuursleden die zonder vergoeding een professioneel bevrijdingsfestival organiseren blijft moeilijk. De verantwoordelijkheid die met besturen gepaard gaat maakt mensen huiverig om zich voor meer taken dan alleen de klussen op het festival te binden.

Een etentje als kleine beloning (mits de financiën dat toelaten) verzacht de vermoeidheid die na afloop het 5MC overspoelt.

Visie voor 2019 en daarna

5MC stimuleert de eigentijdse beleving van de democratische verworvenheden en vestigt de aandacht op het feit dat vrijheid niet vanzelfsprekend is. Vrijheid heeft onderhoud en aandacht nodig. 5MC doet dat door het organiseren van het bevrijdingsfestival, het exploiteren van een website en het geven van informatie en voorlichting; ook via social media.

Daarnaast ondersteunt de stichting met raad en daad (lokale en regionale) initiatieven van, maatschappelijke, culturele of educatieve aard die passen bij de statutaire doelstelling.

Uitgangspunten

Activiteiten van 5MC gaan uit van vrijheid van meningsuiting en worden tegelijk gekenmerkt door respect voor geloof, geslacht, leeftijd, cultuur of afkomst. Daarom is het festival ook gratis toegankelijk, zodat ook bezoekers met een kleine beurs kunnen komen. 5MC heeft geen winstoogmerk en neemt een partijpolitieke onpartijdigheid in.

Bij het organiseren van het bevrijdingsfestival wordt het milieu zoveel mogelijk ontzien. Een voorbeeld is het weren van plastic materialen op het festivalterrein. In 2019 werd een volgende stap gezet door bakers in bruikleen te gaan gebruiken, die festivalbezoekers kunnen laten hervullen. Verdergaande vergroening (o.a. van energiegebruik) staat op de agenda.

Omdat de jeugd de toekomst heeft is een belangrijk onderdeel van het bevrijdingsfestival samenwerken op het terrein van (educatieve) activiteiten voor kinderen van basisschoolleeftijd en oudere doelgroepen.

We willen een veilig en niet commercieel festival voor alle culturen en voor jong en oud georganiseerd door vrijwilligers. Vrijheid is van en voor iedereen. Die sfeer moet je terugvinden in terreinindeling, programmering van activiteiten voor kinderen, bands en horeca. Het aanbod van de horeca -met onder meer glutenvrije en vega producten- willen we nog diverser en gezonder maken en een mondiale uitstraling geven.

Verdere vergroening (o.a. vervangen van de dieselaggregaten door structurele stroomtoevoer) van het festival heeft prioriteit.

We willen groeien in kwaliteit, niet in aantal bezoekers.

We houden de financiering grotendeels in eigen hand. Als we voldoende financieel vertrouwen hebben opgebouwd, gaan we tijd en energie besteden aan waar het ons om gaat: Aandacht voor vrijheid en democratische verworvenheden in Nederland.

Vrijheid is kostbaar. Bevrijdingsfestival Alkmaar gratis.

Het 5 Mei Comité bestond in 2019 uit:

Hugo Koeman (voorzitter)

Koen Blok (secretaris)

Anna Koeman (penningmeester)

Frans Jong (faciliteiten)

Coen Gravemaker (podium / faciliteiten)

Evelien Priester (kinderfestival / publiciteit).